

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA‘LIM, FAN VA INOVASIYALAR
VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

rektor _____

M.T.Xodjiyev

2023 y.

№

1.02-2023y

**“FALSAFA”
FANINING O‘QUV DASTURI**

Barcha biliv, ta‘lim va yo‘nalishlar uchun

Guliston-2023

Fan/modul kodi FAJB104		O'quv yili 2023-2024	Semestr 1-2	ECTS - Kreditlar 4	
Fan modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Bolalar, yoshlarning ijtimoiy himoyasi va ta'minoti	60	60	120	

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad talabalariga falsafaning mazmun-mohiyati, falsafa fanining shakllanish jarayonlari, xalqimizning tarixan boy falsafiy merosi, falsafa takomil bosqichlari, milliy falsafimizning umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unligi, uning o'ziga xos betakror xususiyatlari haqida tushunchalar berish, ularning bu boradagi bilimlarini yanada boyitishdan iboratdir.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Dinshunoslik
2.	Falsafa
3.	O'zbekiston tarixi

Ta'lim natijalari:	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Falsafa haqida tushuncha, falsafa fanining sohalari va rivojlanish tendentsiyalari, falsafa taraqqiyotining tabiiy va ijtimoiy omillari, falsafa hamda falsafiy dunyoqarash haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi (bilim);
TN2	Falsafaning bir tizim, ijtimoiy-tarixiy organizm sifatida shakllanish va rivojlanish jarayonini o'rganish va tahlil qilish, falsafaga oid adabiyotlarni mutolaa qilish, falsafa haqida shakllangan bilimlarni hamda kontseptsiyalarni tahlil qilishni;
TN3	Tafakkur va uning taraqqiyoti qonunlarini o'rganish, falsafiy taraqqiyotga ta'sir etuvchi tabiiy va ijtimoiy omillarni tahlil qilish, ularning ijobiy va salbiy ta'sirini tahlil qilish, falsafiy soha va uning jamiyat hayotida tutgan o'rnini, bugungi zamonaviy xos xususiyatlarni, globallashuv jarayonlarining falsafiy sohaga ko'rsatayotgan ta'sirini mushohada qilish hamda ulardan foydalana olishi ko'nikmalariga ega

	bo'lishi (ko'nikma);
TN4	Ilmiy axborot bilan ishlash, falsafaga oid asarlarni o'qish, tahlil qilish, jamiyatda kechayotgan falsafiy jarayonlarni talqin qilish, o'rganganlaridan o'z faoliyati uchun zarur bo'lgan axborotlarni olish, o'rganish, o'zi yashayotgan jamiyatga xos xususiyatlarni bilish, jamiyatni falsafiy kelajagi haqida, unga ta'sir etuvchi omillar haqida fikr yuritish, olgan bilimlarini talqin qila olish va ulardan foydalanish malakalarga ega bo'lishi lozim (malaka).
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Shaxsiy o'sishga intilishni shakllantrish va obyektiv baholash, shuningdek, ta'lim oluvchilarning intellektual rivojlanish darajasini oshirish ko'nikmalariga ega bo'ladi..
TN6	Ta'lim jarayonida yoshga oid xususiyatlarni hisobga olishni biladi.
TN7	Falsafaga oid ilmiy bilimlarga oid axborotlarni to'plash, jamlash, qayta ishlash va ulardan o'qitishda foydalanish usullarini egallaydi va o'z kasbiy faoliyatida ulardan mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila oladi.

Fanning mazmuni		
Mashg'ulot shakli: Ma`ruza mashg'ulotlari: 30 soat		
1/2-semestr		Soat 30
M 1	Falsafa va uning jamiyat hayotidagi roli	2
M 2	Falsafiy tafakkur taraqqiyot bosqichlari: Sharq falsafasi	2
M 3	Falsafiy tafakkur taraqqiyoti bosqichlari: G'arb falsafasi	2
M 4	Borliq (ontologiya) va rivojlanish falsafasi	2
M 5	Bilish falsafasi (gnoseologiya)	2
M 6	Jamiyat falsafasi	2
M 7	Inson falsafasi (falsafiy antropologiya)	2
M 8	Oqdrivatlar falsafasi (aksiologiya)	2
M 9	Mantiq.	2
M10	Tafakkur shakllari: tushuncha, hukm va xulosa.	2
M11	Axloq falsafasi (Etika)	2
M12	Nafosat falsafasi (Estetika)	2
M13	Globalashuv va barqaror taraqqiyot falsafasi	2
M14	Korrupsiyaga qarshi kurashning jahon tajribasi	2
M15	O'zbekistonning korrupsiyaga qarshi kurash sivosati	2
Semestr mashg'uloti: 30 soat		
1/2-semestr		Soat 30
S1	Falsafa va uning jamiyat hayotidagi roli	2
S2	Falsafiy tafakkur taraqqiyot bosqichlari: Sharq falsafasi	2
S3	Falsafiy tafakkur taraqqiyoti bosqichlari: G'arb falsafasi	2
S4	Borliq (ontologiya) va rivojlanish falsafasi	2
S5	Bilish falsafasi (gnoseologiya)	2
S6	Jamiyat falsafasi	2
S7	Inson falsafasi (falsafiy antropologiya)	2
S8	Oqdrivatlar falsafasi (aksiologiya)	2
S9	Mantiq	2

S10	Tafakkur shakllari: tushuncha, hukm va xulosa	2
S11	Axloq falsafasi (Etika)	2
S12	Nafosat falsafasi (Estetika)	2
S13	Globalashuv va barqaror taraqqiyot falsafasi	2
S14	Korrupsiyaga qarshi kurashning jahon tajribasi	2
S15	O'zbekistonning korrupsiyaga qarshi kurash sivosati	2
	Jami	60

Mustaqil ta'lim (MT)		
1	Seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarini bajarish	60
2	Adabiyotlar bilan ishlash	12
3	Mashg'ulotlarga tayyorlanish, manbalar bilan ishlash	12
4	Taqdimotlar yaratish	12
5	Mavzu yuzasidan matn tuzish, matn mazmunini gapirib berish	12
6	Har bir mavzuga oid топшириқларни bajarish	12
Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lim mavzulari:		
1	Falsafiy tafakkur taraqqiyoti bosqichlari: G'arb falsafasi	
2	Inson falsafasi (falsafiy antropologiya)	
3	Mantiq	
4	Axloq falsafasi (Etika)	
5	Nafosat falsafasi (Estetika)	

Asosiy adabiyotlar

1. Davronov Z., Shermuhamedova N., Qahharova M., Nurmatova M., Husanov B., Sultonova A. Falsafa. - Toshkent: TMU, 2019
2. Madaeva Sh. Shermuhamedova N. va boshqalar. Falsafa - o'quv qo'llanmasi. - Toshkent: 2019
3. Muhammadjonova L., Abdulla Sher, Shodimetova G. Axloq falsafasi. - Toshkent: Vneshinvestprom, 2023
4. Saifnazarov I. Muxtorov A., Sultanov T., Usmonov F. Falsafa. Darslik. - T.: Innovatsion rivojlanish nashriyot - matbaa uyi, 2021.-424 b.
5. Shermuhamedova N. Falsafa. - Toshkent: Idris Abdurauf Nashr, 2021.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. -T.: O'zbekiston, 2021.
2. O'zbekiston falsafasi tarixi. (Aliqulov X). -Toshkent: Noshir, 2013.
3. Sharipov M. Mantig. - Toshkent: 2003.
4. Shermuxamedova N.A. Gnoseologiya-bilish nazariyasi. -Toshkent: Noshir, 2009
5. Shermuxamedova N.A. Borliq va rivojlanish falsafasi. -Toshkent: Noshir, 2018
6. Shermuxamedova N.A. Inson falsafasi. -Toshkent: Innovasiya-Ziyo 2021

7. Mamatov N., Hojiboev A., Jo'raev Sh. Falsafa tarixi/(Sharq va g'arb falsafasi). Toshkent: TMI, 2006.

8. Jo'raeva S. Xaqiqat manzaralari 96 mumtoz faylasuf. -Toshkent: 2002.

9. Ahmedova M. Falsafa. -Toshkent: 2005.

10. Nazarov Q. O'zbek falsafasi. -Toshkent: 2018.

Internet saytlari

1. www.ziyonet.uz.

2. www.edu.uz.

3. www.google.uz.

4. www.gov.uz.

Talabaning fan buyicha o'zlashtirish ko'rsagichini nazorat qilish mezonlari

Talabaning kreditlarni to'plash tartibi

Talabala joriy, oraliq nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni o'z vaqtida bajarishi, yakuniy nazoratni muvafaqiyatli topshirishi lozim. To'plangan reyting ballari asosida talabaning o'zlashtirish ko'rsatkichlari aniqlanadi.

Nazorat turlari	Nazorat soni	Ajratilgan ball	Jami
I (Joriy nazorat)	20	40	40
1.1. Seminar	15	2	30
1.2. TMI	5	2	10
II (Oraliq nazorat)	4	20	20
2.1. Test	1	5	5
2.2. Nazorat ishi	1	5	5
2.3. Referat	1	5	5
2.4. Konspekt	1	5	5
III (Yakuniy nazorat)	1	40	40
3.1. Yozma ish	1	40	40
Jami:	25	-	100

Izoh: Joriy va Oraliq baholashda jami 36 baldan kam olgan talaba yakuniy baholashga kiritilmaydi.

Guliston davlat universitetida talabalar bilimini nazorat qilish joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlarini o'tkazish orqali amalga oshiriladi.

Tegishli fan bo'yicha masul professor-o'qituvchilar o'quv dasturi va sillabusida ushbu fandan o'tkaziladigan nazorat turlari, baholash mezonlari va ballar taqsimotini fanning xususiyatidan kelib chiqib, batafsil ko'rsatib o'tishlari lozim.

Talabalar bilimi 100 ballik tizimda quyidagi jadvalda keltirilgan mezonlar asosida baholanadi:

Talabalar bilimini baholash mezonlari

a) 90-100 ball (“a’lo”) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to’liq yoritma olsa;
- fan bo’yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo’lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo’nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo’lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to’liq va aniq bajargan bo’lsa;
- fanga tegishli mavzularni to’liq o’zlashtirgan bo’lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo’yicha taqdimot tayyorlagan bo’lsa
- mavzular yuzasidan ma’lum lug’at boyligiga ega bo’lsa .

b) 70- 89 ball (“yaxshi”) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- -fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo’l qo’ymasa;
- -fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo’lsa;
- fan bo’yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o’quv dasturi doirasida bajarsa;
- -fan bo’yicha berilgan savollarga to’g’ri javob bera olsa;
- fan bo’yicha konspektini qisman shakllantirgan bo’lsa;
- fan bo’yicha mustaqil topshiriqlarni to’liq bajargan bo’lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy hujjatlarni o’zlashtirgan bo’lsa

- mavzular yuzasidan ma’lum lug’at boyligiga ega bo’lsa .

s) 60-69 ball (“qoniqarli”) uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo’lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo’l qo’yilmasa;
- o’qish va bayon qilish ravon bo’lmasa;
- fan bo’yicha savollarga mujmal va chalkash javob olinsa;
- fan bo’yicha matn puxta shakllantirilmagan bo’lsa.

d) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi 59 va undan past ball qoniqarsiz baholanishi lozim:

- fan bo’yicha mashg’ulotlarga tayyorgarlik ko’rilmagan bo’lsa;
- fan bo’yicha mashg’ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo’lmasa;
- fan bo’yicha matnlarni boshqalardan ko’chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo’yicha matnda xato va chalkashliklarga yo’l qo’yilgan bo’lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o’qituvchisi to’g’risida ma’lumot

Fan o’qituvchisi to’g’risida ma’lumot

Muallif:	Karimova Saida
E-mail:	Karimova@1988.ru
Tashkilot:	Guliston davlat universiteti
Taqrizchilar:	Sh.Kenjaye – “Ijtimoiy fanlar” kafedrası mudiri, PhD. (GulDu) S.Ismoilov - GulDU “Ijtimoiy fanlar” kafedrası dotsenti